

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

Nr. 4/5 (305/306) 1973 gegužės 31

I V P L B S E I M U I B E S I R U O Š I A N T

Kai 1958 New Yorke vyko I PLB Seimas, Vokietijos LB atstovų jame nebuvo. Sekančiuose dviejuose seimuose Vokietijos LB buvo atstovaujama jos rinktų Bendruomenės veikėjų. Prieš mūsų akis jau ir IV Seimas, ši kartą JAV-bių sostinėje Vašingtone. Vokietijos LB atstovais išrinkti 5 asmenys, visi VLB Tarybos nariai, tarp jų Tarybos prezidento, Garbės teismo ir Valdybos pirmininkai.

PLB seimų paskirtis įvairi, bet pirmoj vietoj jais ryškiai parodoma sau ir kitiems visame pasaulyje išsisklaidžiusiųjų lietuvių bendrumas, o gal net ir vieningumas. PLB seimai sudaro progą vis iš naujo susimąstyti prie LB pagrindų, peržiūrėti, ar vis ant jų tebestovima, ar nenukrypstama kur nors į šalį.

"Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę" - byloja Lietuvių Charta. Atseit, LB nariais yra lietuviai, gyveną ne Lietuvoje, nors plačiai aiškinant, galima būtų imti ir visus, t.y. ir Lietuvoje gyvenančiuosius, nes juk ir ten tas pats pasaulis... Kai kas ir mėgina šia idealia prasme aiškinti Lietuvių Bendruomenės sąvoką, laikydami ją net platesne už tautą (plg. "Tėviškės Žiburis" vedamąjį 1973.V.3). Tačiau toje sampratoje tuoj pat susiduriama su vargiai nugalimais sunkumais, kai tik nusileidžiama į kasdieniškąją tikrovę. Šiaip ar taip žiūrėsime, LB tegali gyvenime tik tada atlikti konkrečius uždavinius, jei ji turi organizacinius rėmus. Kitaip ji lieka skambia sąvoka, neapčiuopiamu idealu, bejėgiu prašymu.

Vokietijos lietuviuose toji problema yra svarstyta ir išspręsta organizacijos labui. LB nario ir lietuvių sąvokos čia netapatinos. VLB statusas sako, kad "Kiekvienas Vokietijoje gyvenantis lietuvis arba lietuvių kilmės asmuo, pasiekęs 18-sius metus, gali priklaustyti Bendruomenei" (5§). Taigi pabrėžiamas laisvo apsisprendimo būtinumas. Net pramatyta, kad "Nariai, kurie Bendruomenei ir jos interesams kenkia... Krašto Valdybos nutarimu gali būti šalinami iš Bendruomenės" (7§). Eilę metų ir Vokietijoje buvo mėginta laikytis dėsnių, kad LB nariais yra visi čia gyvenantieji lietuviai, nepaisant ar jie to nori, ar ne. Pirmasis pagrindas turėti aiškiai žinomus ir laisvai apsisprendusius narius atsirado tada, kai Vokietijos LB vardu buvo įgyta nuosavybė Vasario 16 gimnazijai ir todėl reikėjo gauti juridinio asmens teises. Vokietijoje draugijas tvarkantieji įstatymai reikalauja registruotų narių, kad būtų galima registruoti draugiją. Teismas turi teisę patikrinti narių sąrašus.

- 2 -

Laikui slenkant, taip pat darėsi vis sunkiau nustatyti, kas yra lietuvis, nes laikome savaime suprantamu dalyku, kad su lietuviais sukūrę šeimas svetimtaučiai, o tokių atsiranda kasmet vis daugiau, lygiai kaip iš tokių šeimų gimę vaikai, daugiau ar mažiau priklauso mūsų tautai. Bet ne visuomet tai yra savaime suprantama tiems svetimtaučiams, kurie, būdami savo krašte, veikiau laiko suprantamesniu dalyku, jei lietuviškoji dalis įsijungia į jų tautą, o ypač jų bendri vaikai. Kokios nors prievartos čia juk pavartoti neįmanoma. Tad nelieka nieko kita, kaip tik leisti kiekvienam laisvai apsispręsti, o tas apsisprendimas sužinomas, kai pareiškiamas noras stoti į LB, žinoma, visada turint galvoje, kad būti tautos ir Bendruomenės nariu nėra vienas ir tas pats dalykas. Taip ir susiklostė, kad Vokietijoje šiandien yra lietuvių kur kas daugiau, negu Lietuvių Bendruomenės narių.

Vokietijos LB statutas pramato ir dar vieną santykį, būtent nepilnateisius Bendruomenės narius (9§). Kai tokie lietuviai, kurie į Bendruomenės organizaciją yra tvarkingai įstoję, neatlieka kai kurių elementarių nario pareigų, pav. nemoka solidarumo įnašo, už tai nustoja kai kurių nario teisių, svarbiausia, aktyvios ir pasyvios rinkimų teisės. Pilnateisiškumas grįžta, kai pradėdama atlikti tas pareigas.

Iš čia suminėtu statutinių dėsnių matyti, kad Vokietijos lietuvių bendruomenė save supranta kiek kitaip, negu kai kurios kitų kraštų Lietuvių Bendruomenės. Atrodo, kad šioji problematika iškilis taip pat IV PLB Seime, ypač svarstant PLB konstitucijos klausimus. Vokietijos LB atstovai turės progą pasisakyti, o taip pat ir išgirsti bei priimti dėmesin kitų kraštų delegatų pasisakymus, kurie, labai galimas dalykas, skambės skirtingai.

P A R A M A "EUROPOS LIETUVIO" P R E N U M E R A T A I

Vokietijos LB Valdybos 1973 samatoje pramatyta suma, iš kurios nepasiturintiems nariams galima padėti užsiprenumeruoti "Europos Lietuvį". Prenumeratos parama pirmoje eilėje teikiama tiems nariams, kurie bent dalį prenumeratos patys apsimoka. Norintieji gauti prenumeratos paramą turi kreiptis raštu į Vokietijos LB Valdybą, nurodydami, kiek gali patys prie metinės prenumeratos prisidėti.

Ta proga primename, kad prenumeratos parama gali būti skiriama 1973-iesiems ir ateinantiems metams. Senos prenumeratos skolos nebus apmokamos.

V A I K Ų V A Š A R O S S T O V Y K L A

visos Vak. Vokietijos lietuvių ir mišrių šeimų vaikams nuo 8 iki 13 metų amžiaus šiemet vyks nuo liepos 12 iki rugpiūčio 12 Romuvoje (Hüttenfelde). Stovyklos vadovu pakviestas ir sutiko būti L. Narkus iš Hamburgo.

Stovyklos mokesčiai: už pirmą vaiką 40 DM, už antrą 30 DM, už trečią ir kitus tos pačios šeimos vaikus po 20 DM per savaitę. Pradėta stovyklauti savaitė laikoma pilna.

Vaikus į stovyklą registruoti, tiksliai nurodant kiekvieno vaiko vardą ir pavardę, gimimo datą ir tėvų bei globėjų adresą, reikia iki liepos 1 Vokietijos LB Valdyboje, pas VLB apylinkių vadovybės narius ir liet. katalikų bei evangelikų kunigus. Įregistruotų vaikų tėvai bei globėjai gaus atskirą pranešimą apie jų priėmimą į stovyklą ir smulkesnių informacijų apie stovyklavimo sąlygas. Stovyklos vadovybė pasirūpins geru maistu, rūpestinga priežiūra ir įvairia programa su pramogomis. Vaikai bus mokomi lietuvių kalbos,

dainų bei šokių ir supažindinami su gimtuoju tėvų kraštu. Vaikus į stovyklą atgabena ir išsigabena patys tėvai. Nepasiturintiems tėvams patartina kreiptis į gyv.vietos Sozialamt'ą, prašant paramos vaikų atostogoms. Tam reikalui su šiuo "Informacijų" numeriu siunčiamas pranešimas-informacija tėvams apie stovyklą vokiečių kalba. Jis taip pat skiriamas mišrioms šeimoms painformuoti antrajai pusei. Juo nesinaudoją skaitytojai prašomi šį pranešimą (Mitteilung an die Eltern) perduoti pažįstamoms šeimoms, kurios žada savo atžalyną pasiūsti į Romuvą sveikų ir naudingų atostogų.

M O T I N O S D I E N O S M I N Ė J I M A I

H a n a u

Gegužės 6 katal. parapijos salėje įvyko Motinos dienos minėjimas ir metinis LB apylinkės narių susirinkimas. 13 val. šv.mišias aukojo tėv.Alf.Bernatonis, pamokslą pasakė vicesenj.kun.J.Urdzė.

14,30 val. įvyko susirinkimas, kuriame senoji LB valdyba pateikė savo darbų apyskaitą. Į naują valdyba išrinkti A.Januškienė, J.Kalvaitis ir E.Kalvaitienė. Kandidatais liko A.Pauliks ir A.Kemeraitis.

Poetiškų minčių apie motiną pateikė mokyt.M.Saulaitytė. Vaikai padeklamavo motinoms gražių eilėraščių ir įteikė gėlių. Motinos ir tėvai gausiai ir skaniai pavaišino svečius ir vaikus. Skambėjo dainos, E.Pauliukonytei pritariant akordeonu.

S t u t t g a r t e

Motinos diena atšvęsta pagal seną lietuvišką tradiciją pirmąjį gegužės sekmadienį, gegužės 6. Šv.mišias už motinas ir persekiojamus dėl tikėjimo okup.Lietuvoje aukojo kun.K.Senkus. Minėjimą jautriu žodžiu pradėjo Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos pirmininkė Eug. Lucienė. Gyvąjį paveikslą - vargo mokyklą (motina prie ratelio moko savo vaiką skaityti) - suvaidino Bolcienė ir Mačionis.

Paskaitininkei L.Janušienei neatvykus, perskaitytas jos referatas vokiečių kalba. Pagrindinė tema: kiek daug motiniškos meilės parodė lietuviškos moterys tuoj po karo, priglausdamos ir augindamos badūjančius rytprūsių vaikus. Eilėraščius skaitė V.Mačionytė, B.Petraškaitė, J.ir V.Bolcai ir P.Juknevičius. Užbaigos žodį tarė kun.K.Senkus. Vyko loterija.

M ū n c h e n e

motinos pagerbtos gegužės 12. Minėjimą iš poetų kūrinių parinktomis mintimis pradėjo Mūncheno moterų klubo pirmininkė E.Rugienienė.Sveikino VLB Mūncheno apylinkės pirmininkas K.Ausiejus. Į motinas jautriu žodžiu kreipėsi stud.M.Dresleris.

Jaunimas, dainuodamas "O kaip aš pasiilgau, močiut, tavęs", apdovanojo motinas gvaizdikais. Aušrelė Skeberdytė ir Violeta Hermanaitė deklamavo eilėraščius, o poezijos ir dainų pynę atliko D.Barūnaitė, Ed.ir M.Dresleriai, A.Gelžinytė, V.Hermanaitė ir A.bei R.Pauliukevičiai. Susitelkimo minute pagerbtas Romas Kalanta ir jo motina. Moterų klubo narės nuoširdžiai ir skaniai pavaišino gausius svečius.

S o l i n g e n

Apie Bonn-Köln moterų klubo ir LB apylinkės valdybų gegužės 12 Solingen-Walde ruošta Motinos dienos minėjimą nesulaukėme jokio pranešimo. Pagal gautą kvietimą, jis turėjo įvykti St.Katharina parapijos salėje. Buvo pramatyta, kad pamaldas laikys tėv.dr.K.Gulbinas, po to

- 4 -

įvyks trumpas visuotinis VLB Bonn-Köln apylinkės narių susirinkimas, kuriame bus išrinkta nauja valdyba. Paskaitą turėjo skaityti Belgijos LB pirmininkė St. Baltus, o meninę programą atlikti - Belgijos ir vietinis jaunimas. Šokiams groti buvo pakviestas P. Petrikaitis, o A. Makutėno bufetas ruošėsi malšinti dalyvių alkį ir troškulį.

R a s t a t t e

Motinos diena atšvęsta gegužės 13. Šv. mišias aukojo ir dienos tema pamokslą pasakė tėv. Alf. Bernatoniš. Lietuvišką pobūvį su vaišėmis surengė Rastatto lietuvių moterų klubas, pirmininkaujamas S. Rugulienės.

H a m b u r g e

lietuvės motinos buvo prisimintos taip pat gegužės 13 per pamaldas, kurias šv. Teresės bažnyčioje atlaikė kun. V. Šarka, o po pamaldų ir pagerbtos parapijos salėje. Motinas sveikino kun. V. Šarka ir VLB Hamburgo apylinkės pirmininkas J. Valaitis. Įteiktos kuklios dovanėlės, padainuota, pasivaišinta kavute ir pyragaičiais, pasišokta.

H a n n o v e r y

motinos pagerbtos parapijos salėje po lietuviškų pamaldų. Kalbėjo kun. V. Šarka, deklamavo J. ir Dan. Giese, dainavo solistė Marika Nemeth, palydima pianinu prof. dr. P. Coenen, akordeonu grojo J. Jakobas. Senosios močiutės apdovanotos gėlėmis ir saldumynais. Programai vadovavo V. Merkevičius, vaišėmis rūpinosi A. Vilkieienė, V. Merkevičius ir k. Motinos minėjimą ruošiant, iniciatyvos parodė apylinkės pirmininkas dipl. teis. G. Pūdykaitis.

S a a r l a n d

Retas lietuvių renginys susilaukia tokio didelio ir palankaus vokiečių spaudos dėmesio, kokio susilaukė VLB Valdybos išdininko ir Saaro krašto apylinkės pirmininko mokytojas A. Palavinskis gegužės 13 suruoštas Motinos dienos minėjimas. Jam aprašyti "Saarbrücken Zeitung" paskyrė daugiau kaip pusę puslapio. Reportažas iliustruotas trimis didelėmis nuotraukomis: 4-rių dainuojančių mokinių, 2-jų mokinių, įteikiančių gėles motinoms, ir Alg. Palavinskio. Aprašyme pateikta žinių iš Lietuvos istorijos, apie dabartinę padėtį ir apie Vasario 16 gimnaziją.

"Vokietijos LB Valdyba, kurios narys yra ir A. Palavinskis, daro visa, ką tik gali, kad išlaikytų savo tautiečius vieningus, nors šiandien niekas negali atsakyti klausimo, kada bus galima grįžti tėvynėn. Iš to taško vertinant, reguliari iš Pabaltijo išvarytų žmonių susitikimai yra daugiau kaip pareigos atlikimas. Jie yra savisauga. Tie žmonės yra pakankamai protingi žodį 'viltis' tik savyje puoselėti". Nors 1960 į Saarlandą atvyko apie 60 šeimų kaip vokiečių repatriantai iš Lietuvos, tačiau aštri laikraščio bendradarbio akis išvelgia, kas jos iš tikro yra, nes tik "kažkurio jų protėvio vokiškoji kilmė įgalino išvykti, ir tai po didelių biurokratiškų kliūčių".

Pats minėjimas buvo kuklus. Gegužės 13 mokytojas Palavinskis iš Romuvos išsigabeno savo dukrą Marytę su trimis jos draugėmis - Irena Harneryte, Romy Piedaite ir Aldona Šaduikyte - namo. Dainuodamos ir deklamuodamos apskrities mieste Merzig, jos atliko nedidelę programėlę pagerbiant motinas. Apie lietuvių motinos vaidmenį praeityje ir jos šiandieninius uždavinius kalbėjo A. Palavinskis. Motinoms įteikta rožių. Minėjimas vyko miesto halės svečių kambary, kur buvo susirinkę apie 30 asmenų, tarp jų ir keletas vokiečių žurnalistų. Jie iš visų pusių blikčiojo foto aparatais, fotografuodami tautiniais drabužiais pasipuošusias moksleives ir svečius.

L e b e n s t e d t

Gegužės 26 Vokietijos LB Valdybos įgaliotinis prie Žem.Saksonijos vyriausybės kun.V.Šarka ir Lebenstedto LB apylinkės valdyba surengė Lietuvių-Motinos dieną, kuri buvo pradėta katal.pamaldomis šv.Mykolo bažnyčioje. Koncelebracinės mišias aukojo kunigai Br.Liubinas ir V.Šarka. Maldininkai giedojo lietuviškas giesmes, o komunijos metu - operos solistė vengrė Marika Nemeth, vargonais palydint prof.dr.Paul Coenen.

Po pamaldų parapijos salėje paskaitą skaitė Vokietijos LB Valdybos pirmininkas kun.Br.Liubinas. Tema - motinos vieta lietuvių tautoje. Meninėje dalyje dainavo trijų tautų solistai: v e n g r ė Marika Nemeth, pianinu palydint prof.dr.P.Coenen, l i e t u v ė Izabelė Schröderienė ir v o k i e t i s Herbert Schröder. JAV-bių lietuvaite Dalia Sakaitė pianinu paskambino Mozarto 12 variacijų.

Pasveikindamas svečius ir saviškius, šventės programą pradėjo VLB Lebenstedto apylinkės sekretorius Gaurys, baigiamąjį žodį tarė V.Šarka. Stuttgartietės veikėjos E.Lucienė ir Z.Glemžienė suruošė labai gražią gintaro dirbinių ir lietuviškų audinių parodą.

Šventėje dalyvavo nemažas būrelis Hannoverio lietuvių, o jų LB apylinkės pirmininkas G.Pūdymaitis tarė pasveikinimo ir padėkos žodį lebenstedtiškiams. Šventės dalyvius taip pat sveikino Vokietijos lietuvių moterų klubų federacijos pirmininkė E.Lucienė savo organizacijos vardu. Vokietijos LB Valdybos pirmininkas kun.Br.Liubinas perdavė Valdybos sveikinimus. Tautos himnu užbaigus oficialiąją dalį, prie puikios muzikos linksmintasi iki gaidgystės.

P f o r z h e i m e

Motinos dienos ir trėmimų sukakties minėjimas įvyko gegužės 26 gražioje Šv.Jėzaus Širdies parapijos salėje, skoningai išpuoštoje gėlėmis. Kun.K.Senkus pasveikino susirinkusius ir pristatė žymesnius svečius. Alf.Cesevičius apibūdino renginį.

Paskaitą apie motiną, žvelgdamas į ją iš tautinio, religinio ir asmeninio taško, skaitė tėv.Alf.Bernatonis. Motinos apsauga, anot kalbėtojo, tampriai rišasi su kūdikio, ypač dar negimusio, apsauga. Mažieji, kad geriau būtų matomi, net pasilipę ant kėdės, padeklamavo eilėraščių mamytėms. Visa salė, palydima akordeonu, sudainavo "O atsime nu namelį". Minėjime dalyvavusioms motinoms įteikta rožių.

Po stiprios kavos ir skanių tortų kun.K.Senkus kalbėjo apie lietuvių tautos aukas. Paskutinės mums žinomos aukos buvo praeitų metų susideginimai. Ta tema paskaitė porą eilėraščių. Po sekmadienio Evangelijos ir lekcijos apie meilę kun.Senkus sukalbėjo maldą, o visi dalyviai, palydimi akordeono, sugiedojo "O Dieve geriausias".

Vokietijos LB Valdybos reikalų vedėjas J.Lukošius kvietė tautiečius įkurti Pforzheime VLB apylinkę, o vėliau gal ir vargo mokyklėlę, ir leisti vaikus į Vasario 16 gimnaziją. Pranešė apie Romuvoje ruošiamą vasaros šventę (birželio 23) ir vaikų stovyklą. Stojimo į Vokietijos LB pareiškimus prašė užpildyti pas A.Česevičių.

Vyko loterija ir šokiai, veikė bufetas, iki po vidunakčio skambėjo linksmos dainos. Pobūvy dalyvavo apie 70 asmenų. Jo pelnas 200 DM paskirtas vasaros vaikų stovyklai Romuvoje paremti. Čia pat tėvai įregistravo stovyklauti 9 vaikučius.

Prie renginio suruošimo daugiausia prisidėjo kun.K.Senkus, Chr.Šerei-kienė, Alf.Česevičius ir kt.

Reikia laukti, kad įsteigus Pforzheime LB apylinkę, dar labiau pagyvės lietuviškasis gyvenimas, kuris ir iki šiol nebuvo apmiręs.

S t u t t g a r t

Kovo 4 stuttgartiškiai lietuviai šauniai atšventė Kazimierienės. Šv.mišias aukėjo Vasario 16 gimnazijos kapelionas kun.J.Dėdinas. Po pamaldų į parapijos salę susirinko apie 40 tautiečių. Programą atliko Kazimierai. Kun.K.Senkus solo ir su kitais, pianinu palydint L. Jurkšaitienei, o A.Lucui gitara, pagiedojo ir padainavo keletą giesmių bei dainų. Kaz.Gaidys papasakojo prisiminimų iš nepr.Lietuvos laikų. Kaz.Šimanauskas ir A.Pohl suruošė odos ir inkrustuoto medžio dirbinių parodą. Vokietijos liet.moterų klubų federacijos ir VLB Stuttgarto apylinkės vadovės E.Lucienė ir Z.Glemžienė pasveikino Kazimierus vardadienio, o M.Lemaniene gimtadienio proga ir įteikė gėlių. Kun.J.Stanaitis sveikino liet.evangelikų vardu. Vėliau vyko vaišės. A.Plenys pasirinko gera muzika.

VLB Stuttgarto apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyko gegužės 12. Pirmininkavo J.Glemža, sekretoriavo E.Repšienė. Metinę veiklos apžvalgą pateikė apylinkės pirmininkė Z.Glemžienė, o revizorius V.Truncas pranešė, kad atskaitomybės knygos ir finansai vedami tvarkingai. Valdybos nariai paprašyti dar vienerius metus eiti savo pareigas. Į kontrolės komisiją vietoj J.Stavskio išrinktas J.Repšys.

M ũ n c h e n e

balandžio 13 buv. VLB Tarybos narys dr.med.Arūnas Laukaitis vedė dr. med.Sigrid Wech-Langenberg.

K a i s e r s l a u t e r n e

gegužės mėnesyje įvyko trys LB apylinkės narių vestuvės. Gegužės 4 seserys Aldona ir Loreta Subačiūtės ištekėjo už Klaus Böhrendt ir Werner Heckmann, o gegužės 19 VLB Kaiserslauterno apylinkės pirmininko dukra Janina Poškaitytė susituokė su Alain Mauger. Visas tris santuokas palaimino kun.Br.Liubinas.

H a m b u r g e

birželio 16-tą 18,15 val. estai, latviai ir lietuviai šv.Petro bažnyčioje ruošia ekumenines taikos pamaldas už persekiojamą Bažnyčią Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

L ũ b e c k e

masinių trėmimų į Sibirą pradžios 32-osios metinės bus minimos birželio 17. 10 val. pamaldos švč.Jėzaus širdies bažnyčioje, 12 val. procesija Voerwerker Strasse kapinėse. Ta proga jau atnaujinamas bendras lietuvių paminklas.

L . B R E Ź N E V O L A N K Y M O S I P R O G A

(gegužės 18-22) Vokietijos LB Valdyba gegužės 14 pasiuntė laiškus V. Vokietijos kancleriui W.Brandt, Bundestago pirmininkei A.Renger ir užsienio reikalų komisijos pirmininkui dr.G.Schröder, visų trijų frakcijų Bundestage ir tų partijų pirmininkams, o kancleriui W.Brandt laiško nuorašą išsiuntinėjo didesniesiems V.Vokietijos laikraščiams, telegramų agentūroms ir radijo bei televizijos redakcijoms.

Laiškuose nurodyta, kad Sovietų Sąjungos komunistų partijos generalinis sekretorius L.Brežnevas atstovauja jėgai, kuri laiko okupavusi daugelį valstybių, tarp jų ir mūsų tėvynę Lietuvą, ir kuri nuolat pažeidinėja pagrindines žmogaus teises. Stengdamiesi sumažinti priešpauą, daugelis lietuvių skundais kreipėsi į Brežnevą, tačiau jų skundai nebuvo išklaustyti. Dalis išdrįsusių pasirašyti skundus tik pateko į dar didesnius sunkumus. Kad atkreiptų pasaulio dėmesį į pavergtos tautos protestus, net keletas lietuvių laisvu noru pasirinko

mirtį susidegindami.

1972 gegužės 14 Kauno parke užsidegęs žuvo 19-metis darbininkas Romas Kalanta, reikalaudamas "Laisvės Lietuvai". Gegužės 18 per jo laidotuves įvyko didžiulės jaunimo demonstracijos. Jos buvo išsklaidytos policijos ir spec.kariuomenės dalinių nepaprastai žiauriomis priemonėmis.

Padėtis okupuotoje Lietuvoje iki šios dienos nėra pagerėjusi. Ir nuolaidų draudžiama visokia politinė veikla už KP ribų, išeina tik komunistinė spauda, neleidžiama susijungti per karą išardytoms šeimoms, du lietuvių vyskupai tebegyvena ištrėmimo, katalikų kunigai baudžiami kalėjimu ar pinigėmis bandomis už vaikų ruošimą pirmajai komunistinei, ribojamas klierikų skaičius vienintelėje kunigų seminarijoje.

Adresatai prašomi savo pokalbiuose su Brežnevu priminti jam ir žmogaus teisių pažeidinėjimus Lietuvoje. Panašaus turinio laišakai Vokietijos lietuvių jaunimo vardu išsihtinėti visų trijų vokiečių partijų (socialdemokratų, krikščionių demokratų ir liberalų) jaunimo organizacijų pirmininkams.

Į Vokietijos LB Valdybos laišką iki šiol atsakė tik CDU (krikščionių demokratų) pirmininkas dr.R.Barzel. Jo asmeninis sekretorius dr.Th. Jansen pranešė, kad dr.Barzel dėl per paskutines 14 dienų pasikeitusios padėties su Sovietų Sąjungos KP generaliniu sekretorium nesusitiko. Tačiau ateityje bus kreipiamas dėmesys į VLB Valdybos rašte išdėstyta reikalą.

DEMONSTRAVO IR LIETUVIAI

Būrelis jaunesnių ir vyresnių tautiečių dalyvavo Junge Union gegužės 20 Bonnoje surengtoje tylioje demonstracijoje prieš L.Brežnevą ir sovietus. Demonstrantai nešė plakatus su įrašais vokiečių kalba: "Šalin rusai iš Lietuvos", "Laisvės Simui Kudirkai", "Brežnevas - išnaudotojas", "Brežnevas - kolonialistas". Buvo nešamos ir mūsų trispalvės, perrištos juodais kaspalais.

Sustojus eisenai aikštėje, vienas kalbėtojas suminėjo Lietuvoje vykdomą persekiojimą, R.Kalantos susideginimą ir jaunimo demonstracijas Kaune.

Daugiausia reikėsi Muncheno liet. jaunimas. Jis vokiškai parašė ir išsispausdino 10.000 lapukų apie politines, kultūrines bei religines "laisves" okup.Lietuvoje ir išdalino juos demonstracijų metu. Atsišaukimą pasirašė Vokietijos lietuvių studentų sąjunga.

----- xXx -----

V A S A R I O 1 6 G I M N A Z I J O J

Romo Kalantos minėjimas

suruoštas gegužės 13. Per moksleivių pamaldas kapel.J.Dėdinas priminė Kalantos auką ir kvietė melstis už jo vėlę ir namiškius.

11,30 val. pilies salėje minėjimą pradėjo direkt.V.Natkevičius, M.A., garsiaisiais Vaižganto žodžiais: tauta miršta, jei nėra kam už ją mirti. R.Kalantos auka rodo, kad mūsų tauta nesiruošia gulti į kapą. Kalanta sunaikino savo jauną gyvybę, bet jis liks gyvas mūsų tautoje.

Paskaitą skaitė mokyt.V.Banaitis. Prelegentas pateikė klausytojams prieš metus, 1972 gegužės 14,Kauno miesto sodely vykusią Kalantos tragediją stipriais vaizdais. Prieš susidegindamas, jis pasakė politinę kalbą apie nepakeliamą maskolių okupaciją ir reikalą dėl to bėgti į pasaulio sąžinę. Paliktame raštely skaitome: "Garbinga mirtis geriau kaip gėdingas gyvenimas", suprask, melo ir nuolatinės baimės

sąlygomis. Nepakenčiamos sąlygos privedė prie sukilimų: 1953 Berlyne, 1956 Lenkijoje ir Vengrijoje, 1968 prie žiaurios okupacijos Čekoslovakijoje, kai tos sąlygos buvo bandomos keisti. Visur pirmose pasipriešinimo linijose buvo jaunimas. Ir Kalanta - 19 metų komjaunuolis, tačiau komunistinė indoktrinacija neaptemdė sveikos nuovokos. Tai paliudijo jis savo gyvybės auka, palydėta šūkiu "Laisvės Lietuvai". Kai aplinkui stovėję žmonės ir atskubėję milicininkai bandė jį užgesinti, jis gynėsi šaukdamas "Mirštu už Lietuvos laisvę".

Žinia žaibo greitumu pasklido po Kauną, visą Lietuvą ir už jos ribų. Gegužės 18 estai ir latviai būriais skubėjo į R.K. laidotuves. Daugumas buvo pakeliui sulaikyti. Vietos jaunimas susirinko Kleboniško kapinėse, kur 16 val. turėjo būti laidojamas R.K. Bet jis buvo anksčiau milicijos slapta palaidotas Romainiuose. Tada žmonės su gėlėmis plūdo į Kauno miesto sodelį, kur susidegino R.K., ir dėjo jas toje vietoje. Jaunuolių minia buvo susirinkusi ir prie Kalantų, kur buvo pašarvotas Romas. Patyrė, kad milicija jo palaikus išnešė per užpakalines duris, minia patraukė į Kauną, užtvindydama gatves. Kai milicija bandė sulaikyti demonstrantus, įvyko kruvinų susidūrimų. Kalantos žuvimo vietoje buvo sakomos patriotinės kalbos. Milicija ir čia reikėsi žiauriausiai. Ties Įgulos bažnyčia buvo iškelta Lietuvos trispalvė, sugiedotas tautos himnas. Į laidotuves atvykusios estų, latvių, ukrainiečių, gudų jaunimo delegacijos taip pat dalyvavo demonstracijose, kurias žvėriškai tramdė specialūs kariuomenės daliniai. Buvo sunkiai sužeistų, gal ir užmuštų ir daug suimtų.

Sekantį rytą jaunimas vėl rinkosi į miesto sodą, milicija ir kareiviai vėl sklaidydami mušė žmones. Per dviem šimtam suimtųjų buvo pasiūlyta prisipažinti prie chuliganiško veiksmų, nes kitaip jie būsią sunkiai nubausti už politiką. Tik mažiau kaip 10 jaunuolių tuo siūlymu pasinaudojo. Medicininės komisijos paskelbta išvada, kad R.K. buvo nepilno proto, Lietuvoje ir užsieny sukėlė tik juoką.

R.K. auka tuoj susilaukė sekėjų. Gegužės 18 Varėnoje susidegino jaunas šaltkalvis Stonis, birželio 3 Šiauliuose - darbininkas K.Andriuškevičius, o Kaune bandė susideginti dar vienas darbininkas. Birželio pradžioje tarptautinio rankinio turnyro metu Vilniuje studentija sukėlė demonstracijas. Ir jie buvo nubausti už chuliganizmą.

Romo Kalantos susideginimas ir po to sekusios demonstracijos buvo kulminacinis taškas visos eilės įvykių:

- 1) 1970 liepos mėn. nuteisiamas kun.Šeškevičius už mokymą vaikų religijos;
- 2) 1970 spalio mėn. Brazinskai priverčia sovietinį lėktuvą skristi į Turkiją;
- 3) 1970.XI.23 amerikiečiai išduoda sovietams bandžiusį pabėgti Simą Kudirką;
- 4) 1971 S.Kudirka pasako patriotinę gynimosi kalbą sovietiniame teisme;
- 5) 1971 rugpiūčio mėn. nuteisiamas kun. Zdebskis ir kiek vėliau kun.Bubnys, kad mokė vaikus religijos;
- 6) 1971.XI.9 Vyt.Simokaitis su žmona bando nukreipti sovietinį lėktuvą į užsienį;
- 7) 1971-72 per 17.000 liet.katalikų pasirašo protestą Brežnevui dėl religijos persekiojimo Lietuvoje. Visa tai buvo pačių okup.Lietuvos žmonių suplanuota ir įvykdyta be jokios paskatos iš užsienio. Išryškėjo tvirta lietuvių, ypač jaunimo, pasipriešinimo dvasia prieš tautinę ir religinę priespaudą ir nepalaužiamas laisvės siekimas.

Paskaitininkas išreiškė pageidavimą, kad šis minėjimas padėtų visiems nusikratyti kasdienybę ir pajusti tikrąją vertę laisvės, dėl kurios savo jauną gyvybę paaukoko R.Kalanta.

M.Normantaitė padeklamavo K.Bradūno eilėraščių apie Kalantą, o A.Vilčinskaitė - J.Aiščio "Lietuvą".

Užbaigos žodį tarė dir.V.Natkevičius, kviesdamas susimąstyti ties R. Kalantos auka. Žudomasi ir čia, tik dėl skirtingų motyvų. Čionykščiai savižudos reikalauja egoistinės laisvės sau, o K. reikalavo jos savo tautai.

L a t v i ū m o k s l e i v i ū v i z i t a s

Gegužės 18-20 Latvių gimnazijos Mūnstery dainos ir šokio grupė lankė savo tautiečių telkinius Kaiserslauterne ir Mannheime. Į talką pasikvietė ir Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių vyresniųjų mokinių grupę, vadovaujamą R.Šreifeldaitės. Ją latviai savo autobusu gegužės 18 popiet nusivežė į Kaiserslauterną.

Programą sudarė "Kelionė per Latviją ir apsilankymas Lietuvoje". Šioje "kelionėje" atliktos regionų - Vidžemės, Latgalos, Žemgalės, Kurzemės ir Rygos - liaudies dainos ir šokiai. Mūsų mokiniai pasirodė su savo šokiais "apsilankymo Lietuvoje" metu. Protarpiais buvo įpinta informacija apie Latvių gimnaziją Mūnstery.

Programą stebėjo apie 200 žmonių. Jos atlikėjai apdovanoti gėlėmis ir katutėmis. Vasario 16 gimnazijos moksleiviai tą patį vakarą buvo parvežti namo.

Gegužės 19 popiet latvių mokiniai aplankė Romuvą. 16,30 - 18,00 val. įvyko tinklinio rungtynės tarp latvių ir lietuvių gimnazijų rinkitinių. Sužaisti 5 kėliniai, kurių 3 laimėjo lietuviai, o 2 latviai.

Po skanios vakarienės 19,30 pilies salėje įvyko dainų ir šokių koncertas, kurį atidarė direkt. V. Natkevičius. Jis pranešė kalbėsiąs lietuviškai, išreikšdamas viltį, kad ir latviai supras, nes iki VIII šimt. lietuvių ir latvių kalbos buvo viena kalba. Pats sau vertėjaudamas, kalbėtojas nuoširdžiai sveikino svečius ir prašė dažniau lankytis. Linkėjo geros nuotaikos besisvečiuojant.

Valandą su viršum tęsėsi lietuvių ir latvių moksleivių žvaliai atliekami savų tautų liaudies šokiai ir latvių dainos, palydimos akordeonu. Programą latviai pradėjo bendra daina apie gimtinę, o mergaitės, dainuodamos suvaidino vainiko pynimą. Temperamentingai dainavo vyrų sekstetas ir po to visi kartu. Latvių šokėjai sušoko 6 šokius (Vagį, Malūną, Perkūną ir kit.), o mūsiškiai 3 (Ketvirtainį, Kubilą ir Lenciūgėlį). Specialia daina linkėdami daug laimės šeiminkams, latvių moksleiviai užbaigė programą.

Vokietijos latvių bendruomenės tarybos narys dr. Platais pakvietė visus rytojaus dieną atsilankyti Mannheime, kur tie patys moksleiviai atliks platesnę programą. Bendri mokinių šokiai tęsėsi iki 10,30 val.

Gegužės 20 popiet latvių autobusas vėl išsigabeno mūsų moksleivių tautinių šokių grupę į Mannheimą, kur Käfertaly buvo pakartota Kaiserslauterne atlikta programa su dar didesniu pasisekimu. Po koncerto moksleiviai buvo pavaišinti skania vakariene amerikiečių kareivinėse.

M a i n z o v y s k u p a s R o m u v o j e

Gegužės 25 popiet Mainzo vyskupo padėjėjas Rolis, lydimas Lampertheimo klebono Hammerich ir savo asistento Gremp, aplankė Vasario 16 gimnazijos kapelioną J. Dėdiną. Svečius gimnazijos valgykloje sutiko kun. J. Dėdinas, direkt. V. Natkevičius, M. A., ir kiti Romuvos gyventojai. Begirkšnojant kavą, gimnazijos vardu svečią trumpu žodžiu pasveikino Kr. Urbanaitė ir įteikė Lietuvijoje austas pusryčių staltiesėles. Vyskupas nuoširdžiai dėkojo už gražią dovaną. Jis džiaugėsi, kad Vokietijoje veikia lietuvių gimnazija, teikianti savo jaunimui tautinį ir krikščionišką auklėjimą. Kai tėvynę slegia komunizmas, svarbu čia puoselėti lietuviškąsias tradicijas ir kitas žmogiškąsias vertybes. Nežinome kaip pasaulis atrodo 2.000 metais, tačiau reikia stengtis, kad jis būtų geresnis, negu šiandieninis. Lietuviškai mokyklai linkėjo klestėti ir auklėti savąjį jaunimą taip, kad jis prisidėtų prie geresnio pasaulio sukūrimo. Direktoriaus lydimas, ganytojas apžiūrėjo gimnaziją ir mergaičių bendrabutį.

- 10 -

E v a n g e l i k ų i š k y l a

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet, mokyt.Fr.Skėrio vadovaujamas Evangelikų jaunimo ratelis birželio 27 suruošė tradicinę išvyką. Keliavo 34 mokiniai ir 6 vyresnieji. Oras pasitaikė kuo puikiausias, keliautojų nuotaika tokia pat. Kelionės tikslas - Švarcvaldas.

Truko apie valandą, kol per Heidelbergą ir Bruchsalį pasiektas Bretten, kurio kapinėse amžiną poilsį rado prof.dr.Vilius Gaigalaitis ir jo žmona. Mokyt.Skėrys padėjo ant kapo dubenį su gėlėmis, sukalbėjo maldą ir ekskursijos dalyvius supažindino su šio Mažosios Lietuvos patrioto gyvenimu: prieš I pas.karą atstovas Prūsijos Landtage, o nepr.Lietuvoje - Liet.evangelikų liuteronų konsistorijos pirmininkas, Vytauto Didž.universiteto teologijos profesorius ir t.t.

Per auksakalių miestą Pforzheimą pro "Švarcvaldo vartus" autobusas įrieda į Juodmiškį. Kelias vingiuoja pagal Nagoldo upelį. Pirmą kartą matą šias apylinkes net išsižioja, nustebinti jų grožiu. Pasirinkę nuošalia vietą miške visi pietauja, smagiai kirsdami iš gimnazijos virtuvės pasiimtus piausnius (šnicelius). Čia pat ir Hirsau. Aplandami čia nuolat gyveną Z.ir J.Glemžai. Šeimininkas (Z.Glemžienės nėra namie) vaišina retus svečius gaiva, saldumynais ir vaisiais. Apžiūrimi seno vienuolyno bei medžioklės pilies griuvėsiai ir bažnytelė.

Po valandos kelionės pasiekiamas Bad Herrenalb. Mokiniai skuba į maudyklą atsivėsinti, o vyresnieji į kavinę. Apžiūrimas senas vienuolynas, ant kurio 3 m storumo sienos auga aukšta pušis. Vos tik spėta pajudėti, autobusas vėl turi stoti miške: maudymasis sukėlė apetitą ir jauni skrandžiai reikalauja savo duoklės. Šikart tenka pasitenkinti sumuštiniais.

Su garsiuoju Baden-Badenu susipažinti telieka valanda laiko. Apžiūrimas žieduose skęstąs parkas. Kurhauzo kiemas uždarytas - jame vyksta orkestro koncertas.

Nuo Baden-Badeno iki namų kelionė tęsiama autostrada. Kai autobusas įrieda į Romuvos kiemą, laikrodys rodo 18,45 val. Išskyla truko per 10 valandą.

P a s i t a r i m a s

mokymo ir auklėjimo klausimais gimnazijoje vyko balandžio 7. Dalyvavo: Kuratorijos valdyba, mokinių tėvų komiteto nariai, bendrabučių vedėjai ir auklėtojai, mokinių tarybos atstovai.

N e t i k ė t a s v i z i t a s

Gegužės 3 gimnazijoje lankėsi aukštieji valdžios pareigūnai iš Bonnos ir Stuttgarto. Jie trumpai pabuvojo pamokose, po to tarėsi su direktorium. Pasitarime paaiškėjo, kad šiemet maža tėra vilčių gauti iš valdžios finansinės paramos tolimesnei bendrabučio statybai. Susidariusią padėtį tiria Gimnazijos kuratorija.

L a u k i a m a n a u j ų m o k i n i ų

Mokslas Vasario 16 gimnazijoje baigiasi liepos 7, o naujaisiais mokslo metais prasideda rugsėjo 10. Prašymai stoti gimnazijon priimami iki rugsėjo 1. Su prašymu reikia kartu siųsti ir mokinio išeito mokslo pažymėjimą ar pažymių knygele.

Š v e ė i a i

Gegužės mėnesį gimnazijoje lankėsi A.Samušis ir ponia iš New Yorke, Šalna ir ponia iš Torontų, dr.A.Starkienė iš Santa Monica, pulk.T.Sereika su ponia T.Basanavičiūte-Sereikiene iš Los Angeles (JAV-bės).

L i t u a n i s t i k a F r a n k f u r t e

Vasario 16 gimnazijos direktorius V.Natkevičius, M.A., ir ši semest-
rą skaito lietuvių kalbos kursą Frankfurto universitete. Studentų
skaičius paaugo. Tarp jų yra studentų, studijuojančių lyginamąją
(indoeuropiečių) kalbotyrą, Rytų Europos istoriją ir germanistiką.

D o m i s i p a ž a n g a

Gimnazijos fizikos kabineto vedėjas mokyt.Sal.Antanaitis balandžio
18 buvo nuvykęs į Vokietijos matematikos, fizikos; chemijos ir bio-
logijos mokytojų suvažiavimą Karlsruheje. Ten buvo suruošta ir vado-
vėlių bei kitų knygų paroda. Įvairios firmos rodė savo gaminamas
mokslo priemones. Suvažiavime dalyvavo per 300 mokytojų.

N a u j o b e n d r a b u č i o s t a t y b a i a u k o j o :

Clevelando statybos piniginio vajeaus komitetas	2.000 \$ US
D.Venclauskaitė iš Waterbury a.a.motinos atminimui	600 " "
Detroito jaunučiai ateitininkai per dr.A.Damušį	40 " "
J.Juodišis iš Glasgow (Skotija)	139 DM
J.Vitkus iš Schwetzingeno (Vokietija)	80 "
W.Fugelewitsch iš Kielio "	30 "
J.Liškus iš Arnsbergo ir K.Gaidys iš Sindelfingeno po	20 "

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJA

Bendrabučio statybos sąskaita: Konto Nr. 01/76719

Deutsche Bank, 694 Weinheim (Sonderkonto Internatsbau).

Paaukotos sumos nurašomos nuo mokesčių.

----- xXx -----

J A U N I M O S E M I N A R A S

Vokietijos ateitininkų sendraugių valdyba (dr.J.Norkaitis, prel.dr.
P.Celiešius, kun.A.Bunga, dir.V.Natkevičius ir A.Grinienė) balandžio
26-29 Bad Wörishofene buvo sukvietusi Pietų Vokietijos jaunimą į lie-
tuvišką seminarą. Dalyvavo taip pat keli Vasario 16 gimnazijos moki-
niai ir atstovai iš tolimesnių vietovių, kaip Ludwigshafeno, Zwei-
brückeno, Hamburgo. Kun.A.Bungos sveitinga klebonija jau ne kartą yra
globojusi panašius suvažiavimus. Kaip savoj pastogėj jautėsi ir ši
kartą jaunimas, prelegentai ir svečiai. Seminarui vadovavo kasdien
kitas pirmininkas iš jaunimo - Rūta Graudušytė, Alfredas Lutzas, Ma-
rius Dresleris, Arūnas Balkus.

Prel.dr. P. C e l i e š i u s pranešė apie Australijos ir Afrikos
kraštus ir ten gyvenančius lietuvius, apie Eucharistinį kongresą
Australijoje.

Jau eilę metų Vokietijos lietuvių jaunimo suvažiavimai finansiškai
remiami Tarpt. katalikų jaunimo biuro Rytų ir Vidurio Europos pabė-
gėlių jaunimui. Pirmą kartą lietuviško jaunimo suvažiavime paskaitą
apie Vokietijos užsienio politiką skaitė to biuro referentas W.
K l ō t z l . Jo paskaiton buvo pakviesti ir ilgoše, karštose disku-
sijose aktyviai dalyvavo ir Bad Wörishofeno vokiečių jaunimas.

Kun. A. R u b i k a s skaitė paskaitą apie žmogaus dvylietiškumą Šv.
Rašte. Tai problematika, kuri kyla iš lytinio momento žmogiškoje bū-
tyje. Prelegentas pastatė Šv.Rašto užimamą poziciją į kultūros isto-
rijos foną, ypač išryškindamas du tos istorijos atvejus, būtent grai-
kų kultūrą (monolitinę) bei krikščioniškos kultūros šakas ir jų rai-
dą.

Art. H e r m a n a s nagrinėjo labai aktualią Vokietijos jaunimui

- 12 -

temą - kaip įeiti su lietuviškomis problemomis ir kultūra į vokišką visuomenę.

Didelio dėmesio susilaukė pranešimai apie okupuotos Lietuvos jaunimą. Prel.P.Celiešius padarė įvadą, kurį sekė neseniai iš Lietuvos atvažiavusio jaunuolio, ten baigusio mokslus, gyvas liudijimas.

Vieną popietę jaunimas ekskursavo į netoli esančias Alpes, apžiūrėjo Neuschweinstein ir Hohenschwangau Liudviko pilis.

Sekmadienį prel.Celiešiaus laikomose pamaldose galingai skambėjo "Linksma diena mums nušvito" bei kitos giesmės. R.Graudušytė, S.Jasulaitis, P.Nevulis ir K.Pauliukevičiūtė skaitė lekcijas ir maldas.

Baigiant paskutinius pietus, pirm.dr.J.Norkaitis pateikė seminaro darbų santrauką, padėjo prelegentams, pirmininkavusiems, diskusijų dalyviams ir pakvietė visus susirinkti XX-je Lietuviškųjų studijų savaitėje 19-26 Romuvoje. Jaunimo vardu padėjo M.Dresleris. Seminaras patikęs ir visi mielai laukia daugiau tokių.

P A B A L T I E Č I Ų R E Z O L I U C I J A

Pabaltiečių-vokiečių draugijos bendroje su estų, latvių bei lietuvių pasaulinių organizacijų atstovais konferencijoje po išsamaus svarstymo nutarta įteikti Vokietijos Federalinės Respublikos vyriausybei ši rezoliucija:

1. Vokietijos Federalinės Respublikos vyriausybė būsimoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje prašoma veikti taip, kad būtų išvengta tiesiogiai ar netiesiogiai pripažinti Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą.
2. Estija, Latvija ir Lietuva yra vienintelės prieškarinės Europos valstybės, kurių nepriklausomybė sunaikinta. Tatai įvykdyta ir vokiečių tautos vardu, remiantis slaptais 1939 Ribbentropo-Molotovo protokolais, laužant sutartis ir nesiskaitant su tautų apsisprendimo teise.
3. Esamos padėties užtvirtinimas prilygtų pavėluotam anų slaptųjų protokolų patvirtinimui ir prieštarautų atsakingų Vokietijos Federalinės Respublikos valstybės vyrų pareiškimams apie nacionalsocialistų padarytos neteisybės atitaisymą.
4. Konferencija remia reikalavimą laisvai keistis žmonėmis, nuomonėmis bei informacijomis.

Lüneburg, 1973 kovo 25

A T S I Ū S T A P A M I N Ė T I

Ats.mjr.P.Gudelis. BOLŠEVIKŲ VALDŽIOS ATSIRADIMAS LIETUVOJE JŲ PAČIŲ DOKUMENTŲ ŠVIESOJE 1918-1919 METAIS. Londonas, 1972 m. 162 psl. Išleido Lietuvių veteranų sąjunga "Ramovė". Spaudė "Nidos" spaustuvė. Knygutė gaunama pas autorių (6786 Lemberg) ir kainuoja kietu viršeliu 10 DM ir minkštu viršeliu 8 DM.

Įvadą "Autorius ir jo iškeltieji klausimai" parašė prof.dr.Z.Ivinskis 1970.IX.29. Knygoje yra šie priedai: šaltiniai, bibliografija, sutrumpinimai, vardynas, vietovardžiai, svarbesnieji panaudoti dokumentai, prof.dr.Z.Ivinskio įvado vertimas į anglų ir vokiečių kalbas ir veikalo turinio santrauka tomis pačiomis kalbomis.

Jurgis Gliuda. SUNKIAUSIU KELIU. Romanas. Dr.K.Griniaus fondo leidinys. 1973. Aplankas dail.Br.Murino. 254 psl. Kaina 5 doleriai US. Veikalą platina J.Urbelis, 1649 N.Broadway, Melrose Park, Illinois 60160. USA.

Romane vaizduojamas Lietuvos kūrimosi laikotarpis 1918 gruodžio pabaigos ir 1919 sausio pradžios mėnesiais. Nušviečiama anų laikų Lietuvos socialinė, politinė ir karinė padėtis. Gausu politinės dokumentacijos. Tai tokio pat žanro veikalas, kaip ir to paties autoriaus 1965 romanas "Agonija". Romano įtampą sudaro daugiau tragiška Lietuvos padėtis, negu atskirų asmenų pergyvenimai, kurie aprašomi tik tiek, kiek jie rišasi su politiniais bei kariniais įvykiais.

Veikalo centre Mykolo Sleževičiaus figūra. Parodomi ir kiti ano meto politikai, tačiau visas veiksmas sukasi apie pagrindinį asmenį. Tai laudatio buvusiam koalicinės Lietuvos vyriausybės ministeriui pirminkui M.Sleževičiui.

Jonas Juodvalkis. MANO DIENOS. Atsiminimai. Čikaga, 1973. Išleido Anatolijus Kairys (2955 W.71st Street, Chicago, Ill.60629). Redaktorius Bronius Kviklys. Spausdino "Draugo" spaustuvė. Tiražas 500 egz. 112 psl.

Turiny: J.Juodvalkio raštiškąjį palikimą išleidžiant. Biografiniai bruožai. Nepriklausomą gyvenimą kuriant ir Lietuvos laisvę laidojant. Iš Zarasų šaulių istorijos. Nusikaltimai prie plento. Medžiaga vietovių istorijai. Brangūs asmenys. Sovietinės Lietuvos kulto komisaras Justas Rugienius.

Nepriklausomą Lietuvą kūrė ne tik tai jos karo vadai, ministariai, Bažnyčios dignitoriai ir kiti vadovaujantieji asmenys, bet ir šimtai tūkstančių darbo ir pareigos didvyrių, kurie gražiausias savo gyvenimo dienas paskyrė šviesesnės Lietuvos kūrimui. Tarp jų buvo ir šių atsiminimų autorius Jonas Juodvalkis.

Gimė 1896.IX.12 smulkaus ūkininko 9-ių vaikų šeimoje. Nepr.Lietuvoje dirbo policijoje, eidamas nuovados viršininko pareigas ar pavaduodamas policijos vadą. Vokiečių okupacijos metais - Zarasų apskr. policijos vadas. 1943 iš policijos pasitraukė, keletą kartų vokiečių areštuotas. 1945-49 tremtinių policijos vadas Augsburgėje-Hochfelde. 1950 emigravo į JAV-bes, kur pragyveno iš fizinio darbo. 1962 išėjo į pensiją. Mirė 1969.XI.20.

M I R U S I E J I

J o n a s MAZŪRAS, VLB Bonn-Kölno apylinkės narys, mirė 1972 lapkričio 29 Köln-Lindenburg universiteto klinikoje. Buvo gimęs 1923 spalio 23 Lietuvoje. Anksti neteko tėvų, užaugo pas dėdę. Po karo stengėsi jį surasti, bet nepasisekė. Liko liūdintys žmona ir vaikai.

A l v y d a s ČERNIAUSKAS žuvo 1973 balandžio 2 eismo nelaimėje. Palaidotas Salzgitter-Lebenstedt kapinėse balandžio 7. Laidojimo apeigas atliko kun.V.Šarka. Buvo gimęs 1951 vasario 21 Gailių kaime, Tytuvėnų valsč., Raseinių apskr. Atvykęs į Vokietiją kurį laiką lankė Vasario 16 gimnaziją.

J u o z a s BUTSCHENSKIS, VLB Bonn-Kölno apylinkės narys, palaidotas š.m.balandžio 17 Meerbecko kapinėse. Buvo gimęs 1901 rugpiūčio 10. Lietuvoje buvo ūkininkas.

E l e n a KUNIENĖ (Kuhn)-Vidžiūnaitė, VLB Bonn-Kölno apylinkės narė ir Moterų klubo pirmininkė, žuvo tragiškai. Palaidota balandžio 27 Köln-Weidenpesch kapinėse Nordfriedhof. Laidojimo apeigas atliko tėv. dr.Konst.Gulbinas. Į amžiną poilsio vietą palydėjo būrelis artimųjų. Liko liūdintys duktė Rūta ir vyras Arturas.

Velionė buvo gimusi 1924 balandžio 20. Į Vokietiją atvyko su šeima po karo, bet čia aklimatizuotis neįstengė.

B r o n i u s ŽVIRBLIS mirė balandžio 14 Cellej. Palaidotas balandžio 18 Waldfriedhof kapinėse Cellej. Buvo gimęs 1917.IV.15.

